

Kinda
kommun

Plan för studie- och yrkesvägledning i Kinda Kommun

Reviderad 2018-06-11

Studie- och yrkesvägledning i Kinda kommun

Studie- och yrkesvägledningen i Kinda kommun har fokus på det livslånga lärandet. Såväl den enskilde individen som samhället tjänar på att barn, ungdomar och vuxna lär känna sig själva, sina styrkor och intressen så att de kan göra medvetna och väl övervägda val för sin framtid. Det är viktigt att starta tidigt med studie- och yrkesvägledning då medvetna val handlar om att lära sig reflektera över sig själv. Livslång vägledning är också viktigt för att minska studieavbrott och för att förbättra förutsättningarna för samhällets kompetensförsörjning.

Som ett stöd för det lokala arbetet med studie- och yrkesvägledning i Kinda kommun har denna huvudmannaplan utarbetats. Planen är utformad utifrån nationella styrdokument¹ och kommunens lokala mål. Huvudmannaplanen är grunden för de olika skolenheternas lokala utvecklingsplaner för arbetet med studie- och yrkesvägledning som ingår i det systematiska kvalitetsarbetet (SKA). I den enskilda skolenhetens utvecklingsplan ska arbetet med studie- och yrkesvägledning konkretiseras när det gäller vad som ska göras, vem som ska göra vad och när det ska göras.

Förskolans arbete med studie- och yrkesvägledning regleras inte i styrdokumentet men ingår ändå i denna huvudmannaplan, då Kinda kommun ser förskolornas arbete som en viktig del i det livslånga lärandet.

Syftet med huvudmannaplanen är att:

- tillgodose elevernas lagstadgade rätt till studie- och yrkesvägledning
- sträva efter en likvärdig vägledning med hög kvalitet
- främja livslångt lärande och utveckling hos alla kommunmedborgare
- vara ett stöd i personalens arbete med studie- och yrkesvägledning

Gemensamma mål för arbetet med studie- och yrkesvägledning i Kinda kommun

Studie- och yrkesvägledningen i Kinda kommun ska omfatta barn och elever inom alla skolformer från förskolan upp till kommunal vuxenutbildning.

Studie- och yrkesvägledning ska också erbjudas medborgare som ännu inte är elever. Det gäller exempelvis ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) samt vuxna kommunmedborgare som är i behov av vägledning inför val av studier och yrke.

Studie- och yrkesvägledningen ska vara likvärdig för eleverna, oavsett stadium, skolenhet eller ansvarigt arbetslag.

Studie- och yrkesvägledningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla valkompetens, dvs förmågan att göra väl underbyggda val.

Studie- och yrkesvägledningen ska bidra till att underlätta elevernas övergång mellan olika stadier och skolformer.

Studie- och yrkesvägledningen ska ge eleverna saklig information om fortsatta utbildningsvägar, arbetsmarknadens branscher och behov av arbetskraft.

Studie- och yrkesvägledningen ska aktivt motverka begränsningar i val av utbildning och yrke som grundar sig på föreställningar om kön och på social eller kulturell bakgrund.

Studie- och yrkesvägledningen ska motivera till studier genom en tydlig koppling till arbetsmarknad och näringsliv.

Studie- och yrkesvägledningen ska bidra till att öka andelen elever som fullföljer eller slutför sin gymnasieutbildning samt långsiktigt höja utbildningsnivån och anställningsbarheten bland kommunens invånare.

¹ Styrdokument – skollag, läroplaner och Skolverkets allmänna råd för arbetet med studie- och yrkesvägledning. Se Skolverkets hemsida, www.skolverket.se/skolutveckling/studie-och-yrkesvagledning

Studie- och yrkesvägledning – hela skolans ansvar²

Studie- och yrkesvägledning är en lagstadgad rättighet för eleven och skolan har ett viktigt och omfattande uppdrag att stödja eleverna i att göra väl underbyggda val för sin framtid. Studie- och yrkesvägledning syftar till att ge elever förutsättningar att hantera frågor som rör studie- och yrkesval. Studie- och yrkesvägledningen ska genomföras på ett professionellt sätt och vila på en vetenskaplig grund.

Studie- och yrkesvägledning kan beskrivas i både *vid* och *snäv* bemärkelse. I det *vidare* perspektivet är studie- och yrkesvägledning alla de aktiviteter som bidrar till att eleverna utvecklar de kunskaper de behöver för att göra välgrundade studie- och yrkesval. Det handlar till exempel om praktisk arbetslivserfarenhet, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation och aktiviteter för att utveckla elevens självkännet. Aktiviteterna ska ske kontinuerligt i verksamheten. Studie- och yrkesvägledning i det vida perspektivet omfattar ***all personal i skolan***.

Studie- och yrkesvägledning i *snäv* bemärkelse handlar om den professionella ***studie- och yrkesvägledarens arbete*** med enskilda eller grupper av elever med fokus på val av utbildning, yrke, arbete och karriär. Den professionella vägledarens främsta verktyg är vägledningssamtalet där eleven lotsas fram till ett eget beslut för sin framtid.

Gemensam struktur för studie- och yrkesvägledningen

Den gemensamma strukturen syftar till en likvärdig studie- och yrkesvägledning och bildar en stomme i verksamhetens egen utvecklingsplan.

- Hela skolans ansvar (förtydligas i verksamhetens utvecklingsplan)
- Studie- och yrkesvägledares ansvar

Förskola

- Enklare studiebesök/arbetsplatsbesök
- Roll- och yrkeslekar
- Böcker och material kring olika yrken och utbildningsvägar
- Studie- och yrkesvägledare deltar på någon studiedag/APT i varje förskoleområde för att diskutera vägledning mot de yngre åldrarna.

Lågstadiet (inklusive förskoleklass)

- Enklare studiebesök/arbetsplatsbesök
- Vårdnadshavare bjuds in för att informera om sina yrken
- Roll- och yrkeslekar
- I undervisningen kan filmer och annat yrkesvägledningsmaterial användas.
- Studie- och yrkesvägledare deltar på någon studiedag/APT på varje skola för att diskutera vägledning mot de yngre åldrarna.

Mellanstadiet

- Studiebesök/arbetsplatsbesök/yrkesintervjuer.
- Vårdnadshavare och företrädare för olika yrken/branscher/organisationer bjuds in till skolan.
- I undervisningen kan filmer och annat studie- och yrkesvägledningsmaterial användas.
- Studie- och yrkesvägledare informerar om valet av språk till åk 6.
- Studie- och yrkesvägledare deltar på någon studiedag/APT för att diskutera vägledning mot mellanstadiet

² Skolverkets Allmänna Råd, Arbete med Studie- och yrkesvägledning (2013:1393)

Högstadiet

- Studiebesök/arbetsplatsbesök/yrkesintervjuer kopplade till olika undervisningsmoment i olika ämnen.
- Eleverna genomför PRAO under vårterminen i årskurs 8 och höstterminen i årskurs 9 (5 dagar vardera läsår). PRAO-ansvariga på skolan ordnar platser, administrerar, besöker/samtalar med arbetsplatser och följer upp.
- Företrädare för olika yrken/branscher/organisationer bjuds in till skolan.
- Gymnasieskolor bjuds in för att berätta om sina utbildningar.
- Eleverna erbjuds och uppmanas att besöka gymnasiemässan och öppet hus på gymnasieskolor.
- Eleverna erbjuds studiebesök och prova-på-dagar på gymnasieskolor (i grupp och enskilt) i årskurs 9.
- Studie- och yrkesvägledare erbjuder individuella vägledningssamtal vid behov i årskurs 7 och 8.
- Studie- och yrkesvägledare ger gymnasieinformation under hösten i årskurs 8.
- Eleverna har individuella vägledningssamtal hos studie- och yrkesvägledare i årskurs 9.
- Studie- och yrkesvägledare ger gymnasieinformation till elever/vårdnadshavare (lektionstid och på föräldramöte) under hösten i årskurs 7-9.
- Studie- och yrkesvägledare ger, tillsammans med övriga PRAO-ansvariga på skolan, inledande information om PRAO till alla elever i aktuell årskurs.
- Studie- och yrkesvägledare erbjuder, för de som har behov, vägledningssamtal inför och efter PRAO.
- Individuellt stöd och samordning vid exempelvis anpassad studiegång.

Kompletterande insatser mot grundsärskolans högstadium

- Eleverna gör studiebesök/in praktik på gymnasieskolor (i grupp och enskilt).
- Eleverna erbjuds och uppmanas att besöka öppet hus på gymnasiesärskolor.
- Samordning av studie- och yrkesvägledningsinsatser gällande elever på grundsärskolan.

Gymnasieskola

- Individuella studieplaner upprättas och följs upp.
- Eleverna erbjuds studiebesök/praktik på arbetsplatser.
- Eleverna erbjuds information om och träning i att söka arbete.
- Studiebesök/arbetsplatsbesök/yrkesintervjuer kopplade till olika undervisningsmoment i olika ämnen.
- Eleverna erbjuds individuell vägledning hos studie- och yrkesvägledare regelbundet.
- Eleverna får fortlöpande information om gymnasieskolan - individuellt och/eller i grupp samt erbjuds och uppmanas att besöka gymnasiemässan och öppet hus på gymnasieskolor.
- Eleverna får möjlighet till studiebesök på gymnasieskolor/folkhögskola samt information om vuxenutbildning och övriga utbildningsalternativ.
- Studie- och yrkesvägledaren ger riktad information om Arbetsförmedlingens verksamhet och deltar i överlämnande till Arbetsförmedlingen.

Kommunala aktivitetsansvaret

- Ungdomarna inom aktivitetsansvaret erbjuds studie- och yrkesvägledningssamtal
- Ungdomarna erbjuds praktik, studiebesök och andra insatser som kan leda till ökad motivation till vidare studier.

Kommunala vuxenutbildningen

- Eleverna inom yrkesutbildningarna får möjlighet att göra studiebesök/praktisera på arbetsplatser med anknytning till undervisningen.
- Eleverna erbjuds information och yrkespresentationer från anställda i olika branscher exempelvis i samband med "branschmingel".
- Elever som så önskar ska, när det är möjligt, kunna kombinera studier på olika nivåer eller kombinera studier med arbete.
- Eleverna får möjlighet att göra studiebesök på arbetsplatser med anknytning till undervisningen.
- Studie- och yrkesvägledning ingår som en naturlig del i undervisningen via val av arbetsmaterial, information om olika samhällsföreteelser m.m. men får ett ökat fokus vid den årliga temaveckan.
- Elever som så önskar ska ha möjlighet att kombinera studier på olika nivåer, beroende på förkunskaper eller kombinera studier med arbete.
- Elever som har aktiviteter genom Arbetsförmedlingen, ska ha möjligheter att kombinera studier i svenska med exempelvis praktik eller andra insatser.
 - Eleverna erbjuds studie- och yrkesvägledning, enskilt och/eller i grupp.
 - Studie- och yrkesvägledare/mentor och elev upprättar individuell studieplan för att sätta upp mål för studierna samt underlätta för framtida val av studier och/eller arbete.
 - Eleverna erbjuds information om fortsatta studier, arbetsmarknad och studiefinansiering, enskilt och i grupp.

Utvecklingsplan

I skolans utvecklingsplan ska arbetet med studie- och yrkesvägledningen beskrivas och detta gäller alla skolformer, från förskola till vuxenutbildning. I utvecklingsplanen ska följande framgå:

Vilka aktiviteter som ska genomföras

Vilka årskurser som är aktuella för de olika aktiviteterna

Vem som ansvarar för att aktiviteterna genomförs

När aktiviteterna ska genomföras

Utvecklingsplanen ska bygga på den gemensamma strukturen som anges i huvudmannaplanen ovan.

Utvärdering och uppföljning

Utvärdering och uppföljning av detta arbete sker i det systematiska kvalitetsarbetet (SKA). Rektor/förskolechef ansvarar för att detta genomförs på verksamhetsnivå.